Gemeente Assen

Leden van de raad

Contactpersoon Griffie
Telefoon 14 0592
Bezoekadres Noordersingel 33

Uw brief van
Uw kenmerk
Ons kenmerk 98083-2026
Bijlagen
Datum 15 oktober 2026
Verzenddatum

Onderwerp
Advies accountantscommissie bij de nota weerstandsvermogen en risicomanagement 2026

Geachte leden van de raad,

De accountantscommissie (AC) adviseert de gemeenteraad positief over de vaststelling van de nota weerstandsvermogen en risicomanagement 2026.

Rol accountantscommissie
De AC geeft de gemeenteraad een procesmatig advies over raadsvoorstellen die betrekking hebben op de financiële administratie en controle binnen de organisatie. De nota weerstandsvermogen en risicomanagement bevat de beleidsmatige kaders voor risicomanagement, weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen en de wijze waarop hierover in de begroting en jaarrekening wordt gerapporteerd. Het onderwerp van de nota en het bijbehorende raadsvoorstel is moeilijk te doorgronden en vraagt om veel financiële kennis. Mede om die reden heeft de AC in gesprek met de deskundigen binnen de organisatie de gevolgen van de nota voor de begroting en jaarrekening verkend. Op basis van dit gesprek geeft de AC een procesmatig advies aan de gemeenteraad.

Context
De nu geldende Verordening Financieel beleid, beheer en organisatie (27 november 2025) bepaalt dat de nota elke vier jaar herijkt wordt. De huidige nota dateert van september 2011 en is vervolgens gewijzigd in 2018 (bij de Begroting 2019) en 2020 (bij Herstelplan 2020-2024).

In januari 2025 heeft de rekenkamer aanbevelingen gedaan over risicomanagement. Op 21 mei 2025 heeft de raad ingestemd met de aanbevelingen. Deze aanbevelingen hebben met name betrekking op het actualiseren van de nota weerstandsvermogen, eventueel in combinatie met een afzonderlijke nota risicomanagement, en op de verdere professionalisering van het risicomanagementproces.

Met ingang van de Begroting 2027 geldt nieuwe landelijke regelgeving in de vorm van het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader Gemeenten 2026 (verder: GTK 2026). Dit bevat aangescherpte en verduidelijkte kaders.

Strekking van de nota
In de nota zijn de aanbevelingen van de rekenkamer en de landelijke regelgeving (GTK 2026) verwerkt. Dat zijn 'technische' en beleidsneutrale wijzigingen die bijdragen aan meer transparantie en een betere ondersteuning van de kaderstellende en controlerende rol van de raad bij de behandeling van de begroting en jaarrekening. Ook draagt de nota bij aan de verdere professionalisering van het risicomanagementproces binnen de gemeente. Deze wijzigingen zijn al toegepast in de Begroting 2027.

Op 8 oktober 2026 heeft de AC met deskundigen binnen de organisatie een verdiepend gesprek gevoerd over drie onderwerpen:

<u>Risicomanagement</u>
In de praktijk werkte de organisatie al met een uitgebreide beoordeling van de risico's. Die werkwijze is nu vastgelegd in de nota. Hierdoor kan deze werkwijze consistent en transparant worden toegepast. Via een vaste, gedetailleerde werkwijze worden alle risico's (zowel financieel als juridisch of maatschappelijk) beoordeeld en zo veel mogelijk gekwantificeerd. Het resultaat hiervan is een berekend bedrag dat nodig is om de bekende risico's op te vangen.
In lijn met voorgaande jaren wordt er voor gekozen om ten minste voor dit berekende bedrag een even grote financiële buffer aan te houden, zodat de risico's volledig kunnen worden afgedekt (weerstandsvermogen ratio > 1,0).

Door de verbeterde risicoanalyse is dit risicobedrag teruggebracht van € 14,6 mln vorig jaar naar € 8,5 mln (exclusief het grondbedrijf). Niet alle risico's worden uitgebreid beschreven in de begroting. Risico's met een financieel effect van meer dan € 200.000 worden vermeld. Indien dit er minder dan tien zijn, worden de tien belangrijkste risico's opgenomen.

<u>Weerstandsvermogen</u>
Tot en met vorig jaar hield de gemeente Assen drie aparte reserves aan: voor de risico's van het grondbedrijf (weerstandsreserve grondbedrijf), voor de risico's van de algemene dienst (reserve weerstandsvermogen) en een algemene reserve. Bij elkaar was dat per 1 januari 2026 een bedrag van € 89,7 mln. Deze systematiek is op grond van de gewijzigde regelgeving niet langer toegestaan. Voor 2027 resteren daarmee de weerstandsreserve grondbedrijf (€ 6,8 mln) en de algemene reserve (€ 57,8 mln). De risico's van de algemene dienst (€ 8,5 mln) worden dan binnen de algemene reserve opgevangen.

De kadernota stelt voor om minimaal € 15 mln aan te houden in de algemene reserve (bestuurlijke ondergrens). De veiligheidsmarge binnen de algemene reserve van ongeveer € 7 miljoen (€ 100 per inwoner als beleidsmatig uitgangspunt) vervalt daarmee.
De bestuurlijke ondergrens is méér dan de € 8,5 mln die voor 2027 nodig is. De hogere grens biedt ruimte om in latere jaren ook hogere risico's op te kunnen vangen zonder jaarlijkse fluctuaties van deze ondergrens. De keuze voor € 15 mln blijft uiteindelijk een bestuurlijke afweging; een hoger of lager bedrag is eveneens verdedigbaar. De AC kan zich echter vinden in de voorgestelde ondergrens van € 15 mln, omdat deze voldoende ruimte biedt om zowel de bekende risico's als mogelijke toekomstige tegenvallers op te vangen. Het gekozen bedrag dekt voor 2027 de risico's van de algemene dienst af. Ook zijn in de begroting 2027 al meerdere risico's vanaf 2028 onderkend waarvan de financiële impact nu nog onbekend is. Daarnaast ontstaat door deze hogere bestuurlijke ondergrens ook extra financiële zekerheid wanneer risico's van het grondbedrijf alsnog bij de algemene dienst neerslaan.

Inzet surplus
De algemene reserve is eenmalig geld en mag normaal gesproken alleen gebruikt worden voor eenmalige uitgaven. Nieuwe wetgeving maakt het mogelijk om een deel van het surplus in de algemene reserve in te zetten voor de dekking van structurele uitgaven. Dat mag alleen onder strenge voorwaarden en met nadrukkelijke toestemming van de provincie. In de nota wordt deze mogelijkheid beschreven en staan nadere afspraken over het gebruik van de mogelijkheid. Per concreet geval zal hierover afzonderlijke afweging en besluitvorming moeten plaatsvinden, zoals ook aan de orde is bij de Begroting 2027.

Het advies van de accountantscommissie
De voorgestelde wijzigingen sluiten aan bij de aanbevelingen van de rekenkamer, de landelijke regelgeving en de kaderstellende en controlerende rol van de raad. Daarnaast dragen de wijzigingen bij aan de verdere professionalisering van het risicomanagementproces binnen de gemeente.
De keuzes ten aanzien van het weerstandsvermogen zijn naar het oordeel van de AC zorgvuldig en evenwichtig. Zij bieden voldoende ruimte om niet alleen bekende risico's op te vangen, maar ook financiële schommelingen en onzekerheden het hoofd te bieden. Daarmee dragen zij bij aan een solide en stabiel financieel beleid. Vanuit deze bevindingen adviseert de accountantscommissie de gemeenteraad positief over het voorliggende voorstel te besluiten.

Met vriendelijke groet,

Namens de accountantscommissie

S. van Luijk
Voorzitter